

III Всеукраїнська науково-
методична конференція з
міжнародною участю

Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції

Суми 2022

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В ОСВІТІ І ВИКЛИКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Матеріали
III Всеукраїнської науково-методичної конференції
(Суми, 18 червня 2022 року)

Суми 2022

УДК: 341-044.247:37.013

Ц62

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Завгородня В.М., канд. юрид. наук, доцент (голова редколегії)

Куліш А. М., д-р юрид. наук, професор, заслужений юрист України

Славко А.С., канд. юрид. наук

Длугош П., д-р габілітований (соціологічні науки), професор

Камьонка М., д-р (політологія і публічна адміністрація), доцент

Плотнікова М. В., канд. юрид. наук, доцент

Черкасов А.А., д-р іст. наук, професор

Чурилова Т. М. канд. юрид. наук, доцент

Чернявський А.О., канд. юрид. наук, доцент

Швагер О. А., канд. юрид. наук

Ц62 Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції: матер. III Всеукр. наук.-метод. конф. (Суми, 18 червня 2022 р.) / ред. колегія : В.М. Завгородня, А.М. Куліш, та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 230 с.

До збірника увійшли наукові статті та повідомлення викладачів, студентів, учених та аспірантів ЗВО і наукових установ, викладачів закладів вищої та фахової передвищої освіти, вчителів шкіл, виголошені в рамках III Всеукраїнської науково-методичної конференції «Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції», присвяченої актуальним питанням європейських студій, педагогіки, політики, історії та права.

Позиція організаційного комітету III Всеукраїнської науково-методичної конференції «Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції» не завжди збігається із міркуваннями, висловленими учасниками. У збірнику збережено авторські орфографію, пунктуацію та стилістику. Відповідальність за достовірність даних та дотримання принципів академічної доброчесності несуть учасники конференції.

© Сумський державний університет, 2022

ЗМІСТ

<i>Ахновська І.О.</i> КЛАСИФІКАЦІЯ ПОНЯТЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ОСВІТОЮ	7
<i>Бараненко Д.В.</i> АДМІНІСТРУВАННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	12
<i>Барановський Б.О.</i> ВПЛИВ ГРУПИ ГУМАНІТАРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА ГЛОБАЛЬНУ СИСТЕМУ ОСВІТИ	16
<i>Баранюк Т. М.</i> РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У ЗАЛАГОДЖЕННІ КОНФЛІКТІВ НА ТЕРИТОРІЇ КОЛИШНЬОЇ ЮГОСЛАВІЇ	19
<i>Boipova A.A.</i> BASIC PRINCIPLES OF DEVELOPMENT OF AXIOLOGICAL DIMENSION OF THE EUROPEAN EDUCATIONAL SPACE	23
<i>Бондар Ю. А.</i> ПРАВОВІ ВЗАЄМОВІДНОСИНИ МІЖ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ ТА МІЖНАРОДНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ПРАЦІ	27
<i>Брюханова Г.В.</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З РОЗРОБКИ РЕКЛАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	31
<i>Бурлай Т. В.</i> СОЦІАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПОВОЄННОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ	33
<i>Halas A.S.</i> MAPPING EUROPEAN ECO-SYSTEM OF MICRO-CREDENTIALS IN HIGHER EDUCATION	38
<i>Holokha A. R.</i> FREE ELECTIONS AS A VALUE	42
<i>Гончаренко А.В.</i> РЕФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ НАПРИКІНЦІ ХХ – НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.	45
<i>Hryn V.H., Hryn K.V.</i> INTEGRATION OF UNDERGRADUATE AND POSTGRADUATE STAGES IN THE MEDICAL PROFESSION DURING MARTIAL LAW IN UKRAINE	50
<i>Гусак Ю.Д.</i> ПРАВО НА ОСВІТУ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ: СТАНДАРТИ РАДИ ЄВРОПИ	53
<i>Давиденко О.</i> РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ В УМОВАХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ЗМІН	57
<i>Дегтярьов С.І.</i> ЮРИДИЧНА ОСВІТА В РОСІЇ У ХVІІІ СТОЛІТТІ: АПОФЕОЗ НЕДОЛУГОСТІ	59
<i>Денисенко С.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО» ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ У ГАЛУЗІ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ	64
<i>Дмитрієв В. І.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ В США	68

Добродум О.В., Мартинюк Е.І., Никитченко О.Е. ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	73
Довженко Р. В. ГЕНОЦИД ЯК ВИКЛИК ЦІННОСТЯМ СУЧАСНОЇ ЗАХІДНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	77
Zavhorodnia V. M. LEGAL EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES OF MARTIAL LAW	80
Желобицький Я.К. СУТНІСТЬ ТА МІСЦЕ ЦІННІСНИХ ПРІОРИТЕТІВ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН	84
Ішутіна О.Є. РОЗВИТОК МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ «МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЙНІ СТУДІЇ» (ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ ERASMUS + JEAN MONNET MODULE)	89
Ковальчук І. В., Ковальчук М. О. ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ ТА ВОЄННОГО СТАНУ	93
Козенкова Л. О. ФІЗИЧНА ТА РОЗУМОВА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: ВСТАНОВЛЕННЯ РІВНОВАГИ	96
Kochkina D. D. THE CONCEPT OF IMPLEMENTING EQUALITY AS ONE OF THE EU VALUES IN THE UKRAINIAN STRUCTURE OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES	102
Козир М.А. ЦІННОСТІ ЄС: ІСТОРИЧНИЙ, ПРАВОВИЙ, ПОЛІТИЧНИЙ ТА ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНТЕКСТИ	106
Kolesnik N. D. REINFORCEMENT OF THE EUROPEAN UNION VALUES	111
Кравченко О.В., Щербак А. С. ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В ОСВІТІ І ВИКЛИКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	116
Лебідь А.Є., Тимофєєва Т. КОНЦЕПЦІЯ СПРАВЕДЛИВОГО ПОВСТАННЯ: КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ, ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ТА ЛЕГІТИМАЦІЯ ПРИРОДНОГО ПРАВА	122
Lisniak V. A. ROLE OF EUROPEAN VALUES IN SHAPING INTERNATIONAL LAW	126
Лісун Я.В. ОСВІТА В УМОВАХ НЕКОНТРОЛЬОВАНИХ МУЛЬТИКРИЗ 2019-2022 ТА ПРІОРИТЕТИ ЇЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	131
Маланчук Т.В. ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ	136

Мандич О.В. ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНІ МОДЕЛІ ПОСИЛЕННЯ СУЧАСНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	139
Мельниченко С. Г. ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ, ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ.....	143
Носирев О. О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ.....	147
Паламарчук О. І. КОРЕЛЯЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ І ТРАДИЦІЙНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ В ІСТОРИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	151
Панкратова В.О. ПРАВОВИЙ КВІЗ ЯК ІНТЕРАКТИВНА МЕТОДИКА ПРИ ВИВЧЕННІ ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН.....	155
Підоричева І. Ю. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОСТІР ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ НОВОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПОРЯДКУ ДЕННОГО ЄС	157
Плотнікова М.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОВАГИ ДО ЛЮДСЬКОЇ ГІДНОСТІ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.....	162
Саранов С. В. МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ КАТЕГОРІЇ «МИРУ» В «ГОСУДАРІ» МАКІАВЕЛЛІ ТА «ПОЛІТИЧНОМУ ЗАПОВІТІ» РІШЕЛЬЄ	167
Сачко І. О. ТЕРИТОРІАЛЬНІ ВІЙСЬКА ФІНЛЯНДІЇ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ДЛЯ БЕЗПЕКИ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ.....	171
Семенцов Я. ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО КОСМІЧНОГО ПРАВА В АСПЕКТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	175
Славко А.С. СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО У УМОВАХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ: КВАЛІФІКАЦІЯ ЗА МІЖНАРОДНИМ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОМ.....	177
Стрельник В.В. ВІДБУДОВА УКРАЇНИ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	181
Хмельницька Л.В. СИМВОЛІЗМ «ПІВНИКА З БОРОДЯНКИ» ЯК НАЦІО-КУЛЬТУРНОГО СУПРОТИВУ В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	184
Царьова І.В. ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНІ ТЕКСТИ ЯК ДОМІНАНТА ОСВІТИ.....	188
Чернявський А.Л. ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ КОНСУЛЬСЬКИХ УСТАНОВ ТА АДВОКАТУРИ ПІД ЧАС НАДАННЯ ПРАВОВОЇ	

ДОПОМОГИ ЗА КОРДОНОМ В КОНТЕКСТІ ОХОРОНИ ЦІННОСТЕЙ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	191
<i>Чурилова Т.М.</i> ДО ПИТАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ДОВКІЛЛЮ УКРАЇНИ, ЗАВДАНОЇ ЗБРОЙНОЮ АГРЕСІЄЮ РФ	195
<i>Швагер О.А.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ НЕДИСКРИМІНАЦІЇ У ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЄС.....	201
<i>Швець Т.Е.</i> ТЬЮТОРИНГ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ УЧНЯ ТА ВЧИТЕЛЯ.....	206
<i>Шевчук В.О.</i> РЯТІВНІ СВІТОГЛЯДНІ ЦІННОСТІ ЯК ОСВІТНІ ОРІЄНТИРИ: ВИКЛИКИ ВІЙНИ І ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ	211
<i>Шемелинець І.І.</i> МОЖЛИВІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В ПЛАНІ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	215
<i>Юрченко Л.І., Рябініна О.В., Гонтаренко Л.О.</i> ЕВОЛЮЦІЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНОМУ ЦІННІСНОМУ АСПЕКТІ	219
<i>Яремівич М.А.</i> ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СОЛІДАРНОСТІ У СТУДЕНТІВ СУЧАСНОГО КОЛЕДЖУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ, ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (СКРИНКАСТИ)	223

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Добродум О.В.

*доктор філософських наук, професор,
Національний університет біоресурсів і природокористування
України;*

Мартинюк Е.І.

*кандидат філософських наук, доцент
Національний університет «Одеська політехніка»*

Никитченко О.Е.

*кандидат філософських наук, доцент
Національний університет «Одеська політехніка»*

У разі війни стала очевидною можливість маніпулювання метафізичними судженнями виправдання протиправних діянь, зокрема, і військових злочинів. У даному контексті нас цікавить питання, наскільки свідомість українців підготовлена до цих метафізичних спекуляцій, у тому числі релігійних, конспірологічних та інших явищ, що мають широке поширення, насамперед, у ЗМІ.

Цікаво, що саме під час війни в подібній риторичі воскресають практично зниклі з суспільної свідомості міфи та з'являються нові. Достатньо оригінальним, на наш погляд, є бачення цього явища у філософській теології Михайла Епштейна «Сатанодицея» [1], яка, на відміну від терміна «теодицея», запропонованого німецьким

філософом і математиком Готфрідом Лейбніцем ще в 1710 році, виправдовує необхідність метафізичного Зла з погляду того, яку користь можуть принести сатанинські дії лиходіїв, що відправляють на той світ безневинних людей, що уможлиблює їхнє попадання безпосередньо до Раю.

Згідно з конспірологічними теоріями, що набули широкого поширення в епоху поширення COVID-19, можна припустити, що сили, які здійснюють всеосяжну агресію проти України, породжуються в одному випадку американцями, у іншому – євреями, хоча ці два фактори можуть і об'єднуватися: загальновідомим є термін «жидобандерівці», який набув широкого поширення у 2014 році. Єврейська тема актуалізувалася, зокрема, у Міністра закордонних справ РФ Сергія Лаврова, на переконання якого, найбільші антисеміти – це самі євреї. Ці приклади спираються на традиційні для багатьох вчень погляди, які й у найтрадиційнішій інтерпретації церков служать як для виправдання Добра, так і Зла, що творяться під час всебічного нападу РФ на Україну.

Наведені міркування доцільні, щоб обґрунтувати нашу головну тезу про необхідність викладання релігієзнавства як на рівні середньої, так і вищої освіти. Парадокс полягає в тому, що при загальному визнанні необхідності та важливості релігієзнавчих знань у суспільстві, викладання цього предмета в нашій країні мінімізується і сходить нанівець практично у всій системі освіти. Тим часом, усім відомий виправданням війни в Україні, Патріарх Московський і всієї Русі Кирило, який у своїх виступах неодноразово наполягав на необхідності викладання курсу «Основи православної культури» у російських школах та вузах. Російські вузи ще пручаються, хоча навіть у Московському інженерно-фізичному інституті у 2013 році відкрилася кафедра теології, у різних вузах Росії почали будувати церкви, вводиться та здійснюється викладання теології. У російську освіту входить теологія, оскільки вона нібито зможе захистити від релігійного екстремізму, знову ж на думку Патріарха Московського та всієї Русі Кирила [2]. У сучасній Україні в цьому контексті помітна інша особливість – у нас церкви будуються, проте, викладання теології повсюдно поки що не ведеться.

Обговорюючи характерні риси сучасної освіти, варто зазначити, що в ній переважає тенденція якщо не клерикалізації, то, в усякому разі, розширення в ній релігійного впливу. Симптоматичними тут

можуть здатися світогляди таких відомих російських діячів, ідеологів та журналістів, як Сергій Лавров та Дмитро Медведєв, Олександр Дугін та Олександр Проханов, Володимир Соловйов та Віталій Третьяков, Ольга Скабеєва та Тигран Кеосаян, Марія Захарова та Дмитро Кисельов, Євген Попов та Антон Красовський, Захар Прилепін та Костянтин Ернст, Михайло Шахназаров та ін. Можна акцентувати і на впливові ЗМІ завдяки пропагандистській діяльності Микити Михалкова, зокрема, його передачі «БесогонТВ».

Варто згадати слова депутата Держдуми та актора Дмитра Певцова, який зазначив, що: «Наші пращури, нагадаю, сотні років помирали не за свої права та свободи, а за віру, царя та Вітчизну. Іноді - за Батьківщину та Сталіна» [3]. Як тут не згадати знамениту тріаду російського державного діяча «Православ'я, самодержавство та народність» Сергія Уварова, як і відомі гасла экс-президента України Петра Порошенка: «Армія, мова, віра».

Щодо тенденцій сучасної української освіти, у ній переважає тенденція якщо не до клерикалізації, то принаймні до розширення на неї впливу релігії. Інтелектуально креативною та інноваційною видається концепція сатанодицеї, та, наприклад, як президент Росії Володимир Путін користується загальновідомим біблійним висловом: «Немає більше тієї любові, як якщо хтось покладе душу свою за другі своя» (Ів. 15:13). «...Ми як мученики потрапимо до раю, а вони просто здохнуть — бо вони навіть покаяться не встигнуть». Ця знаменита фраза Володимира Путіна про можливу ядерну війну викликала спочатку сміх зали, а потім загальний подив навіть у його однодумців. Що це - зловісний жарт, жорстоке попередження, жест жертвності чи мстивості? [4].

Тим часом, завдання сучасної вищої освіти полягає у розвитку критичного мислення всіх учнів шкіл та студентів, проте релігійна освіта сама по собі догматична – це зовсім інший тип знання, який у кожній демократичній країні має право на існування, але лише у приватному порядку. У цьому контексті доцільно зазначити, що українське Міністерство освіти і науки вже не перший рік намагається впровадити власне догматичні предмети у систему освіти. Вже давно предмети подібного стибу викладаються у західних областях України, також можна зазначити, що подібна практика здійснюється у школах окупованого Криму та окупованих Луганська та Донецька.

Крайнощі зрештою сходяться, але подібна практика нав'язливого світогляду суперечить свободі совісті. Єдине, що може протистояти зазначеній тенденції у сфері освіти – це дотримання конституційних принципів відокремлення церкви від держави та школи від церкви, відповідно до статті 35 Конституції України. Йдеться про потенційний та гіпотетичний вступ України до Європейського Союзу, де до подібних питань ставляться з усією серйозністю. Результатом цієї догматичної практики є, наприклад, незаконна заборона діяльності Української Православної Церкви, яка перебуває у канонічному підпорядкуванні Московському Патріархату, у Тернопільській, Закарпатській, Львівській, Рівненській, Київській, Івано-Франківській та інших областях.

Оскільки згідно з Конституцією Україна є світською державою, освіта має служити меті десакралізації влади, а також тому, щоб громадяни розуміли громадянський сенс своїх прав і обов'язків та усвідомлювали, що у правовій державі правові норми у разі будь-якої юридично значущої ситуації є головними. Поряд із завданням отримання релігієзнавчих знань, наше розуміння ситуації має на увазі і навчання студентів правових дисциплін, маючи на увазі, насамперед, проблематику прав людини та інші найважливіші розділи юриспруденції, аж до кримінального права. Очевидно також, що релігієзнавство та правознавство повинні входити до системи всієї підготовки учнів з усіх предметів.

Знання з загальноосвітніх дисциплін мають сенс виключно у тому випадку, коли дотримуються принципи свободи совісті, і ці принципи повинні пронизувати освіту в цілому. Учебні програми, які знову фундуються та які намагаються писати українські автори, повинні аксіоматично враховувати важливість правової та релігієзнавчої проблематики. Якщо говорити конкретно, то сподівання на те, що Україна займе гідне місце в Європейському Союзі, можуть бути здійснені за відповідних знань як свого, так і європейського менталітету, який, до речі, характеризується наразі своєю секуляризovanістю.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Михаил Эпштейн. Сатаноидица. Религиозный смысл Русской истории по Владимиру Шарову

<http://emory.edu/INTELNET/Sharov.%20Satanic.pdf?fbclid=IwAR2J2yBQn2sdLAX4RX0o7V9BUvS2KFLnpntL65aFXVMuZXupqjScxgXtncE>

2. Теология в ВУЗах защитит от религиозного экстремизма, считает патриарх Кирилл <https://foma.ru/teologiya-v-vuzax-zashhitit-ot-religioznogo-ekstremizma-schitaet-patriarx-kirill.html>

3. Депутат и актер Певцов: «Наши предки умирали не за права и свободы, а за царя и Отечество» <https://kam.business-gazeta.ru/news/539715>

4. "Мы попадем в рай, а они просто сдохнут": реакция соцсетей на речь Путина о ядерной войне (фотожабы) <https://www.unian.net/russianworld/10305327-мы-попадем-в-рай-а-они-просто-сдохнут-реакция-соцсетей-на-речь-путина-о-ядерной-войне-fotozhaby.html>